

MINISTERSTVO VNITRA
ČESKÉ REPUBLIKY

ZPRÁVA O EXTREMISMU A PŘEDSUDEČNÉ NENÁVISTI NA ÚZEMÍ ČESKÉ REPUBLIKY V ROCE 2021

**Ministerstvo vnitra
Odbor bezpečnostní politiky
Praha 2022**

**Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky
v roce 2021 byla schválena vládou dne 8. června 2022 usnesením č. 483.**

Text neprošel jazykovou ani stylistickou úpravou.

OBSAH

1. Úvod	4
2. Vymezení pojmů	5
3. Zpráva o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2021	8
3.1. Shrnutí	8
3.2. Pravicoví extremisté	9
3.3. Projevy předsudečné nenávisti	10
3.4. Paramilitární a domobranecké skupiny	10
3.5. Anarchistická scéna	11
3.6. Ortodoxní komunisté	11
3.7. Média šířící nenávistné předsudky	12
3.8. Nábožensky motivovaný extremismus	13
3.9 Další relevantní události související s extremismem a terorismem	13
4. Významná soudní rozhodnutí a jiné zajímavé případy	14
5. Statistiky nenávistně motivované trestné činnosti	14
5.1. Celorepubliková policejní statistika	15
5.2. Policejní statistika podle skutků	16
5.3. Policejní statistika podle krajů	17
5.4. Trestná činnost motivovaná nenávistí vůči vybraným skupinám	18
5.5. Trestná činnost příslušníků bezpečnostních sborů	19
5.6. Trestná činnost příslušníků Armády ČR	19
5.7. Soudní statistiky	19
5.8. Statistiky Nejvyššího státního zastupitelství	21
5.9. Statistiky Probační a mediační služby	23

1. Úvod

Zpráva o extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2021 (dále jen „Zpráva“) je předkládána na základě usnesení vlády č. 563 ze dne 21. června 2021.

Dokument nezachycuje všechny rasistické a xenofobní projevy zaregistrované na území ČR v roce 2021. Zpráva se vedle příslušníků či sympatizantů extremistických uskupení také zmiňuje o dalších nenávistných subjektech a jevech, které nenaplnují definiční znaky pojmu extremismus, jež využívá Ministerstvo vnitra. Pro Ministerstvo vnitra není až tak zásadní politologické hledisko, ale spíše nenávistný prvek, který vychází z předsudečné paušalizace určitých společenských skupin. Tvorba zpráv vychází z ustálené metodologie. Dokument využívá níže zmíněných definic pojmů, má jasně stanovený proces tvorby a schvalování.

Zpracovatelem zprávy je Ministerstvo vnitra. Podkladovými materiály přispěli zástupci zpravodajských služeb, Policie ČR, ministerstev spravedlnosti a obrany, Nejvyššího státního zastupitelství a Generální inspekce bezpečnostních sborů.

Divácké násilí, respektive chuligánství, je v rámci Ministerstva vnitra řešeno samostatně.

Dokument je zpracováván každoročně. Na základě poznatků v něm obsažených se přijímají nová opatření.

První pasáž o tuzemské scéně je zpracována mj. z podkladů Bezpečnostní informační služby a Policie ČR, konkrétně specialistů na extremismus z Národní centrály proti organizovanému zločinu Služby kriminální policie a vyšetřování a Krajských ředitelství Policie ČR. Kapitola obsahující významná soudní rozhodnutí a jiné zajímavé případy vychází z podkladů Nejvyššího státního zastupitelství.

Statistická data v následující části poskytly Policie ČR, Generální inspekce bezpečnostních sborů, Ministerstvo obrany, Nejvyšší státní zastupitelství, Ministerstvo spravedlnosti a Probační a mediační služba.

2. Vymezení pojmů

Pojmem **extremismus** jsou dle Ministerstva vnitra označovány vyhraněné ideologické postoje, které vybočují z ústavních, zákonných norem, vyznačují se prvky netolerance, a útočí proti základním demokratickým ústavním principům, jak jsou definovány v českém ústavním pořádku. Mezi tyto principy patří:

- úcta k právům a svobodám člověka a občana (čl. 1 Ústavy),
- svrchovaný, jednotný a demokratický právní stát (čl. 1 Ústavy),
- nezměnitelnost podstatných náležitostí demokratického právního státu (čl. 9 odst. 2 Ústavy),
- svrchovanost lidu (čl. 2 Ústavy),
- volná soutěž politických stran respektujících základní demokratické principy a odmítajících násilí jako prostředek k prosazování svých zájmů (čl. 5 Ústavy),
- ochrana menšin při rozhodování většiny (čl. 6 Ústavy),
- svoboda a rovnost lidí v důstojnosti a právech, nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost a nezrušitelnost základních práv a svobod bez rozdílu pohlaví, rasy, barvy pleti, jazyka, víry a náboženství, politického nebo jiného smýšlení, národního a sociálního původu, příslušnosti k národnosti nebo etnické menšině, majetku, rodu nebo jiného postavení (čl. 1, čl. 3 Listiny základních práv a svobod).

Extremistické postoje jsou způsobitelné přejít v aktivity, které působí, ať již přímo nebo v dlouhodobém důsledku, destruktivně na stávající demokratický politicko-ekonomický systém, tj. snaží se nahradit demokratický systém systémem nedemokratickým (totalitním nebo autoritářským režimem, diktaturou, anarchií). Tímto typem aktivit se zabývá Bezpečnostní informační služba na základě zákona č. 153/1994 Sb., dle § 5 písm. a).

Dokumenty Ministerstva vnitra tedy vychází z jednotného pojetí extremismu jako podhoubí aktivit zaměřených proti ústavnímu zřízení a jím chráněným hodnotám. Extremismus obvykle používá tyto instrumenty: historický revizionismus, sociální demagogii, aktivismus, podporu verbálního až fyzického násilí vůči oponentům a vůči apriori definovaným sociálním skupinám a konspirativní teorii. Ve světové politologické literatuře se obvykle rozlišuje extremismus levicový a pravicový a dále náboženský, ekologický a (v některých případech) národnostní (regionalistický). Poslední tři formy extremismu se v České republice vyskytují jen ojediněle, nebo vůbec ne, výklad se proto hlavně zaměřuje na extremisty pravicové (inspirované a používající v první řadě nacionální, rasovou, etnickou zášť, sympatizující s historickým fašismem nebo nacismem) a levicové (motivované především záští sociální, třídní, antikulturní, sympatizující s historickým komunismem nebo anarchismem).

Přestože v ideálním pravolevém modelu jsou levicový a pravicový extremismus protipóly, realita je komplikovanější, neboť svoji roli hraje sociálně kulturní a historický kontext, na jehož pozadí se projevy těchto ideálních typů manifestují. To vede k tomu, že se tyto protipóly mohou projevovat v jednotlivých oblastech protiústavního konání s velmi rozdílnou intenzitou, i k různě citlivému vnímání společenské nebezpečnosti těchto protipólů.

V právu není pojem extremismus nijak definován. Zejména v souvislosti s rasově motivovanou trestnou činností se můžeme setkat s pojmem **extremistická trestná činnost nebo trestná činnost s extremistickým podtextem**. Pod tímto pojmem Ministerstvo vnitra rozumí ty formy trestné činnosti, o nichž je důvod se domnívat, že byly extremistickými

postoji motivovány nebo ovlivněny. Alternativně lze v řadě případů používat i pojem kriminalita motivovaná rasovou, národnostní nebo jinou sociální nenávistí. Jde o jednání, které naplňuje znaky skutkové podstaty trestného činu nebo přestupku a jeho pohnutkou je apriorní nenávist vyplývající z příslušnosti adresáta útoku k rase, národnosti, náboženství, třídě či jiné sociální skupině, přičemž specifickým typem zařaditelným do této kategorie kriminality jsou také útoky proti symbolům či představitelům existujícího společenského systému, jsou-li motivovaná apriorní nenávistí vůči němu.¹

Ne všechny extremistické subjekty obsažené ve Zprávě se v roce 2021 dopouštěly nezákonné činnosti. Z dlouhodobého hlediska ale naplňují znaky extremismu, tak jak ho definuje Ministerstvo vnitra.

Zpráva vedle pojmu extremismus pracuje s označením projevy „**předsudečné nenávisti**“. Reaguje tím na fakt, že vliv tradičních extremistických subjektů slábne a jejich rétoriku a aktivity postupně přebírají jiné subjekty, které nelze jednoznačně označit za extremistické.

Projevy předsudečné nenávisti označují jednání, které je motivováno nesnášenlivostí a společenskými předsudky vůči určité skupině obyvatel. Zpravidla se jedná o skupiny definované rasou, národností, etnicitou, náboženstvím, sexuální orientací, politickým nebo jiným smýšlením, sociálním původem apod. Nemusí se jednat o skutečnou příslušnost k určité skupině, ale i o příslušnost domnělou (např. je-li osoba mylně považována pro tmavší pleť za Roma, ale ve skutečnosti není Rom). Takové projevy nemusí nutně naplňovat skutkovou podstatu některého z trestných činů. Může se jednat o fyzické násilí, slovní útoky či užívání urážlivé symboliky. Projevy předsudečné nenávisti se liší od extremistických zejména tím, že nemusí být spojeny s některou z protidemokratických, resp. protiústavních ideologií. Osoby, které se jich dopouštějí, nemusejí být nutně členové či příznivci extremistických hnutí. Rovněž u nich absentuje jasné volání po svržení systému pluralitní demokracie a jeho nahrazení systémem nedemokratickým.

Rizika projevů předsudečné nenávisti jsou v řadě oblastí podobná s těmi, která představují extremisté. Níže jsou tato rizika popsána. Subjekty, které se jich dopouštějí:

- Neusilují o okamžité zničení demokratického systému, ale postupně ho oslabují.
- Nerespektují koncept základních lidských práv.
- Podněcují k nenávistným aktivitám další osoby.
- Šíří strach ve společnosti.
- Štěpí společnost, vyvolávají v ní antagonismy.
- Zlehčují osudy obětí totalitních režimů a obětí nenávistně motivované trestné činnosti.
- Při komunikaci s veřejností využívají dezinformace a konspirační teorie.
- Stávají se nástrojem vlivového působení zemí a skupin, které nerespektují principy pluralitní demokracie.

Projevy předsudečné nenávisti lze vysledovat u členů či příznivců celé řady politických či jiných společenských subjektů. Ve Zprávě jsou ovšem zmiňovány pouze subjekty, u kterých tyto projevy reálně představují dominantní složku jejich rétoriky a aktivit. V praxi se tak jedná např. o skupiny, u kterých kontinuálně převažují nesnášenlivé útoky proti

¹ Plné znění definice extremismu je k dispozici zde: <http://www.mvcr.cz/clanek/co-je-extremismus.aspx>.

Romům, imigrantům, muslimům či homosexuálům. Jiný ideologický program může zcela absentovat či představuje pouze doplňkovou složku.

Pro Ministerstvo vnitra nejsou až tak významné politologické kategorie (např. zda se jedná o subjekt neonacistický, či neofašistický). Rozhodující je právě aspekt šíření nenávisti vzešlý z paušalizujícího předsudku. Právě projevy nenávisti pro určité skupiny obyvatel představují bezprostřední ohrožení.

S nenávistně se projevujícími subjekty úzce souvisí další dvě skupiny, a sice **paramilitární a domobranecké skupiny a média šířící nenávistné předsudky.**

Do levicově extremistického spektra jsou řazeny skupiny anarchistické a ortodoxní komunisté.

Kapitola věnovaná **nábožensky motivovanému extremismu** se věnuje nenávistným projevům, které ideologicky vycházejí z **extremistických výkladů** různých náboženských konceptů.

3. Zpráva o projevech extremismu a předsudečné nenávisti na území České republiky v roce 2021

3.1. Shrnutí

Extremistické a xenofobní skupiny trvale a intenzivně ohrožují bezpečnost a kvalitu života obyvatel České republiky. Jejich působení může mít fatální dopady nejen na určité skupiny obyvatel, proti kterým tyto skupiny explicitně vystupují, ale i pro majoritní společnost. **Kromě dříve často zmiňovaných rizik, např. tzv. osamělých vlků, je potřeba vnímat i fatální hrozby spojené s cíleným vytvářením antagonismů ve společnosti a narušováním prozápadních vazeb České republiky.** Její oslabování těmito skupinami nahrává nepřátelským aktivitám cizí moci. Ruská invaze na Ukrajinu představuje pro českou společnost výrazné varování. Podstatou životaschopnosti demokratické České republiky je potírání extremistických a xenofobních skupin.

Celé spektrum extremistických a xenofobních subjektů nadále **reflektovalo covidovou epidemii** a s ní spojená preventivní opatření.

„Vlastenecky“ orientované subjekty vesměs proticovidová opatření kritizovaly, nezářka se zapojovaly do protestů proti omezením či do aktivit tzv. antivax hnutí. Téma Covidu – 19 upozadilo tradiční xenofobní výpady namířené proti menšinám, migrantům či jiným skupinám obyvatel.

Neonacistické hnutí tvořily relativně izolované skupiny či aktivisté, kteří se veřejně příliš neprojevovali.

Levicoví extremisté, anarchisté i ortodoxní komunisté, nedokázali do veřejného života příliš zasáhnout. Představují uzavřené komunity.

Média šířící nenávistné předsudky nadále fungovala v symbióze s xenofobními politiky a aktivisty. Tematicky se obě skupiny překrývaly. **Dezinformační média trvale a intenzivně „obohacovala“ českou veřejnost o myšlenky generované prokremelskou propagandou.**

Domobranecké skupiny procházely obdobím stagnace. Veřejně se projevovali jen jednotlivci. Komunitu poznamenalo obvinění členů spolku Českoslovenští vojáci v záloze za mír.

Bezpečnostní složky nezaregistrovaly přímou hrozbu nábožensky motivovaného útoku. České soudy vynesly **rozsudky proti dvěma osobám, které nabídly své služby teroristickým organizacím.**

Rovněž zazněly **odsuzující rozsudky proti osobám, které se zapojily do konfliktu na východě Ukrajiny.**

Zvýšila se míra agresivity některých odpůrců protiepidemických opatření. Agresori se stávali stále invazivnějšími. Rozšířil se i okruh osob, kterým byla dávána vina za opatření proti šíření nemoci Covid -19.

V roce 2021 bylo Policií ČR **zjištěno 108 trestných činů s nenávistným podtextem**. Dále bylo policií evidováno celkem **99 stíhaných osob** u skutků s nenávistným podtextem. Pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek bylo **obžalováno celkem 72 osob. Odsouzeno** za ně bylo celkem **67 osob**.

3.2. Pravicoví extremisté

Pravicově extremistické skupiny přesunuly svou prezentaci na sociální sítě. Nadále udržovaly kontakty na své zahraniční protějšky. Tyto kontakty byly ale minimální a probíhaly primárně na individuální úrovni. V rámci svých výstupů se snažily zaměřit na mladší generaci. Představitelé pravicově extremistických subjektů jsou si vědomi rizik trestněprávního postihu a ve veřejných projevech jsou opatrnější. Např. zjevných odkazů na nacistickou Třetí říši se tyto osoby snaží vyvarovat. Neonacističtí aktivisté mezi sebou komunikovali ve virtuálním prostoru, vytvářeli si vlastní online komunity.

Jako významně rizikovou lze hodnotit skupinu neonacistických militantů či hooligans, jejíž příslušníci se trénují v bojových sportech.

V říjnu opětovně rozhodl Obvodní soud pro Prahu 1 v kauze spojené s hnutím Národní odpor. Sedm osob dostalo podmíněné tresty.

Orgány činné v trestním řízení se zabývaly také produkty třech nakladatelství či vydavatelství. V případě vydání knihy Mýtus 6 milionů udělil Okresní soud ve Žďáru nad Sázavou peněžitý trest nakladatelství Bodyart Press i jeho jednatele. Kauzu nakladatelství Naše Vojsko související s prodejem předmětů s nacistickou tematikou vrátil Obvodní soud pro Prahu 5 napodruhé k došetření. Detektivové obvinili v souvislosti s produkcí nakladatelství Guidemedia čtyři fyzické a dvě právnické osoby z trestného činu popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia.²

Dělnická strana sociální spravedlnosti i Národní demokracie se prioritně zaměřily na kritiku protiepidemických opatření. V případě kauzy Vrbětice zpochybnily závěry českých bezpečnostních složek a přiklonily se k prokremelské verzi.

Dělnická strana sociální spravedlnosti před volbami podpořila Volný blok³, posléze se její představitelé stali součástí antivax protestů zaštitěných uskupením Chcépl Pes⁴.

Vrchní soud v Praze zamítl odvolání Národní demokracie v případě žaloby na ochranu osobnosti v souvislosti s jejím uváděním ve zprávách Ministerstva vnitra o extremismu a předsudečné nenávisti.

Obě výše zmíněné strany i jejich mládežnické organizace představují marginální subjekty. Samostatně nedokáží získat pozornost, proto se snaží připojovat k jiným, progresivnějším uskupením.

² Státní zástupce Městského státního zastupitelství v Brně policejní usnesení v září zrušil a ve věci nařídil jednat a rozhodnout.

³ Strana v průběhu roku třikrát změnila oficiální název.

⁴ Hnutí v průběhu roku rovněž opakovaně změnilo oficiální název.

3.3. Projevy předsudečné nenávisti

Xenofobně populistické subjekty a aktivisté v roce 2021 částečně upustili od výpadů proti muslimům, migrantům, Romům či LGBT+ komunitě. Jejich ústředním tématem se stalo vystupování proti údajnému zavádění „covidové totality“. Tato komunita velice často konzumovala různé dezinformace a nepodložené zprávy a dále je sdílela na sociálních sítích.

Kritika namířená proti preventivním opatřením a proti očkování byla „pronárodně orientovanými subjekty“ všeobecně sdílena, ke sjednocení této scény ale nevedla. Dokazuje to mj. široká škála subjektů s podobným programem kandidujících v říjnových parlamentních volbách.

Hnutí **Svoboda a přímá demokracie** vsadilo oproti předchozím rokům na umírněnější kampaň. Získalo 9,56% (513.910 hlasů), tedy 20 mandátů.⁵

Naproti tomu strana **Volný blok** se snažila prezentovat kontroverzními aktivitami, zejména spojenými s poslancem Lubomírem Volným. V parlamentních volbách jí to přineslo 1,33% (71.587 hlasů).

Nadále byly registrovány nenávistné výroky v prostředí internetu. Často je podněcují různé články či vyjádření xenofobně orientovaných politiků.

Paleta předsudečně nenávistných skutků byla široká a stejně jako v předchozích letech zaměstnávala orgány činné v trestním řízení.

3.4. Paramilitární a domobranecké skupiny

České domobranecké prostředí tvoří jeden kompaktní celek, ale je konglomerátem několika různorodých a navzájem jen velmi volně provázaných skupin. Řada z nich reálnou činnost vyvíjí pouze sporadicky a značně nekoordinovaně. **Nejrizikovějšími aktivitami domobranců byly jejich snahy o nelegální výrobu palných zbraní a výbušnin.** Nejaktivnější byly osoby zapojené do činnosti Národní domobrany, které relativně pravidelně pořádaly různá militantně zaměřená setkání (za účasti řádově pouze několika jednotlivců). Finanční možnosti domobranců byly velmi omezené. Hlavním zdrojem příjmů bylo samofinancování. S nástupem pandemie covid-19 se mezi domobranci rozšířil silný nesouhlas s opatřeními státu při boji proti této nemoci a výrazný odpor vůči očkování. V rámci sociálních sítí sdíleli informace z dezinformačních webů nebo šířili obsahy generované kremelskou propagandou. Čeští domobranci udržují sporadické kontakty se zahraničními partnery. Navzdory deklarovaným prohlášením o prohlubování vzájemné spolupráce probíhala kooperace dominantně pouze na základě osobních kontaktů několika jednotlivců.

⁵ Představitelé hnutí např. tvrdili, že Evropská unie se snaží zničit evropské národy imigrací a islamizací. V srpnu v politickém usnesení shrnuli své postoje slovy: „NE nepřizpůsobivým, NE migrantům a NE islámu v ČR!“

Významnou událostí roku 2021 spojenou s těmito skupinami bylo bezesporu obvinění pěti osob z uskupení Čkoslovenští vojáci v záloze za mír, z.s. z několika teroristických trestných činů v souvislosti s konfliktem na východě Ukrajiny. Tento případ vedený detektivy Národní centrály proti organizovanému zločinu zpočátku vyvolal pobouřené odsuzující reakce ze strany některých pravicových extremistů či dezinformátorů. Podpora výše uvedeným stíhaným osobám však v druhé polovině roku utichla.

Představitelé Národní domobrany se v souvislosti s kauzou Vrbětice obrátili na generálního konzula Ruské federace v Ostravě a odsoudili údajné protiruské „akce štváčů“ a „pohrobků fašistů, trockistů a přísluhovačů západních liberálně demokratických struktur globalistů“. Před parlamentními volbami Národní domobrana podpořila Volný blok.

3.5. Anarchistická scéna

Česká anarchistická komunita se personálně nijak výrazněji nerozšiřovala. Stále tytéž osoby se neúspěšně snažily vyvolat zájem veřejnosti upozorňováním na širokou a nesourodou škálu domácích i zahraničních témat. Ubylo množství setkání, benefičních koncertů a nejrůznějších vzpomínkových akcí. Přímé mezinárodní kontakty byly primárně z důvodu pandemické situace citelně oslabené. Česká účast na protestech v zahraničí nebyla v uplynulém období zaznamenána. Účast zahraničních levicových extremistů na akcích v České republice byla registrována jen zcela minimálně.

Anarchisté se nepřipojili k protestům proti protiepidemickým opatřením a později se vymezili i proti antivax hnutí.

V souvislosti s úmrtím Stanislava Tomáše v Teplicích anarchističtí aktivisté ostře kritizovali policii. V červenci došlo v Teplicích v reakci na výše zmíněnou tragickou událost k jediné násilné přímé akci, k úmyslnému zapálení popelnic. Následně bylo zveřejněno video, v němž se pachatel tohoto činu vymezil vůči policii a boháčům.

Na internetu se stále objevovaly texty propagující násilné přímé akce, včetně žhářství či krádeží.

V rámci anarchistické komunity nicméně představují vyznavači „povstaleckého“ způsobu boje minoritu. Většina příznivců anarchismu se s „povstaleckými“ aktivitami neztotožňuje.

3.6. Ortodoxní komunisté

Ortodoxní komunisté představují stárnoucí uzavřenou komunitu, která recykluje dogmatická tvrzení generovaná režimem před rokem 1989. Nové příznivce se jim naprosto nedaří získávat. O mládežnické organizace nejeví mladí lidé, s výjimkou několika jednotlivců, žádný zájem.

V rámci této komunity bývají připomínána různá historická výročí, případně jsou komentovány ideologicky zajímavé zahraniční události.

Současná situace v České republice je zdrojem silné nespokojenosti. Ortodoxní komunisté však nespatřují příliš naději v tom, že by ke změně poměrů mělo dojít prostřednictvím aktivit české veřejnosti.

Tato komunita se proto **velmi nekriticky vztahuje k současnému režimu v Ruské federaci**. Pravidelně sleduje kremelskou propagandu a zejména prostřednictvím internetu ji veřejně sdílí. Považuje ji za věrohodnější zdroj informací než české mainstreamové sdělovací prostředky či české úřady. Ve sledovaném období to bylo zřejmé v případě reflexe vrbětické kauzy.

Po neúspěchu Komunistické strany Čech a Moravy v krajských volbách v roce 2020 přišel propad ve volbách parlamentních. Strana získala 3,6% (193.817 hlasů) a poprvé od roku 1990 nezískala žádný poslanecký mandát. Ortodoxní komunisté hledali příčinu neúspěchu zejména u představitelů strany, kteří, slovy předsednictva Ústřední rady Komunistického svazu mládeže, prokázali „hlubokou nezpůsobilost k politické akci a třídní analýze situace“ a nesplnili svou „historickou úlohu“.

Orgány činné v trestním řízení se nadále zabývaly případy spojenými s komunistickým režimem před rokem 1989, ať už v souvislosti s používáním střelných zbraní na československých hranicích či v souvislosti bývalými příslušníky Státní bezpečnosti, kteří se podíleli na operaci Asanace⁶.

3.7. Média šířící nenávistné předsudky⁷

Tzv. dezinformační média se prioritně věnovala **šíření nepodložených zpráv o onemocnění Covid – 19, resp. o protiepidemických opatřeních**. Stala se vítaným zdrojem pro xenofobně zaměřené politiky či aktivisty. Nezřídka se objevovaly různé konspirační teorie o tom, že onemocnění neexistuje či je jeho rizikovost přeháněna. Podle těchto teorií mělo být cílem protiepidemických opatření ovládnout společnost či snižovat práva jednotlivců.

Pravidelně byla těmito médii šířena prokremelská propaganda, zejména v případě sporů mezi Západem a Ruskem. Tímto způsobem koncipované **mediální výstupy byly produkovány se zvýšenou intenzitou v souvislosti s kauzou Vrbětice**.

Po „odeznění“ kauzy Vrbětice ve veřejném prostoru a v souvislosti s rozvolňováním protiepidemických opatření začala být častěji „oprašována“ **protiimigrantská a protimuslimská témata**.

Některá dezinformační média setrvale produkovala antisemitské konspirační teorie. V menší míře a spíše nárazově se objevovaly výstupy anticiganistické a proti LGBT+ komunitě.

Okresní soud v Ostravě potrestal trestní příkazem Radka Veličku v souvislosti s nenávistnými články ve Vlasteneckých novinách. Velička proti trestnímu příkazu podal odpor.

⁶ V rámci této operace se příslušníci Státní bezpečnosti v 70. a 80. letech minulého století snažili prostřednictvím trvalé šikany donutit některé odpůrce režimu k opuštění Československa.

⁷ Zpráva se prioritně zaměřuje na média, která nenávistná sdělení produkují dlouhodobě, přičemž tento typ obsahu tvoří podstatnou část jejich produkce.

3.8. Nábožensky motivovaný extremismus

V roce 2021 nebyla bezpečnostními složkami registrována přímá hrozba nábožensky motivovaného útoku.

Trvalému bezpečnostnímu riziku byl vystaven personál české ambasády v Kábulu.

Městský soud v Praze podruhé odsoudil bývalého pražského imáma Samera Shehadeha. Jeho původní, desetiletý, trest za účast na teroristické skupině a financování terorismu mu prodloužil o čtyři a půl roku. Shehadeh v rámci tohoto druhého případu přesvědčil jiného muže, aby se zapojil do bojů v Sýrii. Poskytl mu peníze a zajistil potřebné kontakty a informace. Shehadeh se v roce 2015 setkal s představiteli teroristické organizace Džabhat an-Nusrá li-Ahli aš-Šám (Fronta podpory pro lid Levanty), kterým předal peníze vybrané v muslimských komunitách v Česku a na Slovensku. Těmito osobami mu bylo doporučeno, aby se pro zrakový hendikep zapojil do verbování nových bojovníků a získávání financí.

Patnáctiletý trest uložil Městský soud v Praze Iráčanovi Wathegovi Mohammedovi Jousifovi Al Sammaraiemu, který se zúčastnil bojů na straně Islámského státu a posléze se zapojil do jeho propagandistické činnosti. Vrchní soud mu trest potvrdil. Al Sammaraie je stíhán jako uprchlý.

Z výkonu trestu odnětí svobody byl podmíněně propuštěn Jan Silovský, který se chtěl neúspěšně připojit k Islámskému státu.

Ústavní soud nevyhověl stížnosti Dominika Kobulnického odsouzeného k pěti letům za trestný čin založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka.

3.9 Další relevantní události související s extremismem a terorismem

V roce 2021 se zintenzivnila míra agresivity některých odpůrců protiepidemických opatření a očkování. Nebyla už směřována pouze proti politikům či představitelům státní správy, ale už i proti lékařům či zdravotníkům.

Odpůrci byli stále invazivnější, kromě internetových výhrůžek a urážek došlo i na pronásledování osob do místa jejich bydliště či výkonu práce. Zaregistrovány byly i projevy fyzické agrese. Policisté se od počátku epidemie museli zabývat desítkami případů, které souvisely s nesouhlasem s preventivními opatřeními. Jednalo se o izolované skutky i o dlouhodobé útoky namířené proti osobám, kterým je přisuzována odpovědnost za protiepidemická opatření.

V průběhu roku se rozšířila škála rozsudků proti osobám, které se zúčastnily konfliktu na východě Ukrajiny na straně separatistů. Městský soud v Praze a posléze i Vrchní soud v Praze uložily Jiřímu Urbánkovi a Martinovi Kantorovi dvacetileté tresty. Vrchní soud v Praze snížil trest Lukášovi Nováčkovi z 21 na šest let odnětí svobody. Alexejovi Fadějevovi trest naopak zvýšil ze čtyři a půl na 21 let odnětí svobody. V souvislosti se

zapojením do konfliktu na Donbasu podalo Vrchní státní zastupitelství v Praze obžaloby na další osoby.⁸

Ve sledovaném období soudy ukládaly podmíněné tresty v souvislosti se schvalováním teroristického útoku v novozélandském městě Christchurch, resp. útoku proti českým vojákům v Afghánistánu.

V průběhu roku platil 1. stupeň ohrožení terorismem.

4. Významná soudní rozhodnutí a jiné zajímavé případy

Z údajů vedených odborem trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství lze konstatovat, že v kontextu trestných činů extremistického a nenávistného charakteru převažovaly obdobně jako v roce 2020 projevy sympatií k nacistickým či neonacistickým hnutím, a to zejména v podobě hajlování za současných verbálních prohlášení „Sieg heil“ či „cikáni do plynu“, ale objevily se i případy veřejného prezentování další související symboliky (hákový kříž, symbolika SS atp.). Z hanlivých projevů vůči neromským menšinám byly zaznamenány výroky zejména vůči Židům a v řádu jednotek též vůči muslimům, černochům, homosexuálům či transgender. Řada nenávistných projevů byla páchána opět ve virtuálním prostoru, přičemž fenoménem se stoupající tendencí se staly výhrůžné e-maily a internetové nenávistné výroky vůči představitelům vlády a médií z důvodu nesouhlasu s opatřeními přijímanými v boji s pandemií koronaviru. V roce 2021 se situace nezměnila ani ohledně fyzického napadání nebo vyhrožování mezi romským a „majoritním“ etnikem, a to s přibližně stejnou četností ze strany menšiny a opačně. Ani v roce 2021 podle informací státního zastupitelství nedošlo k rasově motivovaným útokům, jimiž by byla způsobena smrt.

V legislativní rovině došlo v oblasti extremistických trestných činů k zakotvení nové skutkové podstaty do trestního zákoníku, a to zákonem č. 220/2021 Sb., účinným od 1. 1. 2022, který v § 403a trestního zákoníku upravuje trestný čin šíření díla k propagaci hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka. Tento legislativní krok reagoval na nejednoznačný výklad § 403 trestního zákoníku v aplikační praxi při postihování prodeje předmětů s vyobrazením válečných (zejména nacistických) zločinců.

Z vybraných případů, evidovaných odborem trestního řízení Nejvyššího státního zastupitelství v roce 2021

Z pravomocně skončených věcí nenávistného charakteru lze zmínit mediálně známý případ fotografie žáků 1. třídy základní školy s převážnou většinou dětí romského a arabského původu, kterou na sociální síti Facebook komentoval mj. V. K. slovy „*Ještě že jsou ze ZŠ Plynárenská. Řešení se přímo nabízí. Neříkej že Tě to nenapadlo!!!*“. Uvedené jednání bylo kvalifikováno jako přečin podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod podle § 356 odst. 1, 3 písm. a) trestního zákoníku, s čímž se ztotožnil i Nejvyšší soud v usnesení sp. zn. 3 Tdo 564/2021.

Pro stejný přečin byl pravomocně odsouzen rovněž M. K., vystupující také pod jménem „W. K.“ (asistent politika J. F.), neboť na internetu publikoval celkem 3 články

⁸ V únoru roku 2022 uložil Městský soud v Praze Pavlovi Botkovi dvacetiletý trest.

pod názvy „*Je budoucnost Evropy islámská?*“, „*Řešení migrace*“ a „*Boj s pašeráky migrantů je hloupost*“, v nichž podněcoval nenávist vůči přistěhovalcům obecně, jakož i konkrétně vůči osobám vyznávajícím islám, negroidní rase a arabskému etniku. Trestnost a závažnost daného jednání byla potvrzena též usnesením Nejvyššího soudu sp. zn. 4 Tdo 130/2021.

Jako jednání nedosahující společenskou škodlivost trestného činu byl naproti tomu posouzen nenávistný výrok Ing. M. L. publikovaný na jeho facebookovém profilu, v němž urážel a vybízel k usmrcení prezidenta České republiky a poslanců hlasujících pro schválení zákona o zdanění církevních restitucí. Nejvyšší soud však v usnesení sp. zn. 8 Tdo 1171/2020 potvrzujícím, že toto konkrétní jednání není trestným činem, podotkl, že i za názory vyjádřené v prostředí sociálních sítí lze za splnění potřebných předpokladů vyvodit trestní odpovědnost, takže na takové jednání je třeba vztáhnout shodné parametry jako na vyjádření činěná v nevirtuálním prostoru.

V jedné trestní kauze extremistického charakteru, která byla v přípravném řízení odložena podle § 159a odst. 1 trestního řádu, iniciovalo Nejvyšší státní zastupitelství výkon dohledu, v jehož důsledku bylo zahájeno trestní stíhání nakladatelství B. P. s.r.o. a jeho jednatelky pro přečin popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia podle § 405 trestního zákoníku, jehož se měly dopustit zajištěním překladu a následným prodejem knihy „*The Myth of the Six*“ autora Davida L. Hoggana, která patří do diskurzu popírání holokaustu. Začátkem roku 2022 byly jmenované osoby pro danou trestnou činnost nepravomocně odsouzeny.

5. Statistiky nenávistně motivované trestné činnosti⁹

5.1. Celorepubliková policejní statistika

Pro následující statistické vyhodnocení byly jako činy s nenávistným podtextem započítány skutky vybraných takticko-statistických klasifikací označené příznakem extremismu.

Celkově bylo v roce 2021 na území České republiky registrováno 153.233 trestných činů. Na tomto čísle se činy s nenávistným podtextem podílely 0,07 %. V roce 2021 bylo Policií ČR **zjištěno 108 trestných činů s nenávistným podtextem. V meziročním srovnání došlo k poklesu zjištěných nenávistných činů o 26.**

Z výše uvedených trestných činů **bylo objasněno 56,5 % tj. 61** (v roce 2020 to bylo 45,5 %, tj. 61 tr. č.).

Za rok 2021 bylo evidováno celkem **99 stíhaných osob** u skutků s nenávistným podtextem.

⁹ Data nereflexují latentní kriminalitu, nezohledňují skutky, které z rozličných důvodů nebyly odhaleny, nahlášeny, a tak evidovány.

Celkový počet trestných činů s nenávistným podtextem zaevidovaných na území ČR v letech 2016 až 2021

Rok	Zaevidováno TČ	Podíl na celkové kriminalitě (%)	Objasněno TČ	Stíháno osob
2016	143	0,07	99	X
2017	153	0,08	102	132
2018	179	0,09	107	136
2019	170	0,09	96	122
2020	134	0,08	61	92
2021	108	0,07	61	99

Zdroj: PCR, 2021

5.2. Policejní statistika podle skutků

Počty skutků

Takticko statistická klasifikace	období 1.1.-31.12.2021	
	registrováno	objasněno
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	2	2
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	35	21
nebezpečné vyhrožování (§ 353)	16	9
poškození cizí věci (§ 228)	0	0
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	0	0
sprejerství (§ 228/2)	9	0
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	20	13
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	26	16
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	0	0
CELKOVÝ SOUČET	108	61

Počty stíhaných osob

Takticko statistická klasifikace	období 1.1.-31.12.2021
úmyslné ublížení na zdraví (§ 145 - 146a)	2
nás. a vyhr. proti sk. obyv. a jednotl. (§ 352)	21

nebezpečné vyhrožování (§ 353)	9
poškození cizí věci (§ 228)	0
výtržnictví na sport. a veřej. akcích (§ 358)	0
sprejerství (§ 228/2)	0
hanobení národa rasy, etnické, jiné skup. (§ 355)	12
podněcování k národ. a rasové nenávisti (§ 356)	16
podpora a propagace hnutí (§§ 403, 404, 405)	0
CELKOVÝ POČET	99

Nejčastěji byl v roce 2021 zastoupen TČ násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci v počtu 35 skutků.

U stíhaných osob se nejčastěji jednalo o TČ násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci v počtu 21 osob.

5.3. Policejní statistika podle krajů

Počty skutků

spácháno na území kraje	období 1.1.-31.12.2021	
	registrováno	objasněno
Hl. m. Praha	53	21
Středočeský	3	2
Jihočeský	3	2
Plzeňský	2	2
Ústecký	12	8
Královéhradecký	4	3
Jihomoravský	8	4
Moravskoslezský	10	9
Olomoucký	1	1
Zlínský	1	1
Vysočina	2	2
Pardubický	3	3
Liberecký	5	2
Karlovarský	1	1
ČR CELKEM	108	61

Počty stíhaných osob

spácháno na území kraje	období 1.1.-31.12.2021
	počet
Hl. m. Praha	35
Středočeský	2
Jihočeský	2
Plzeňský	5
Ústecký	17
Královéhradecký	3
Jihomoravský	8
Moravskoslezský	13
Olomoucký	6
Zlínský	1
Vysočina	2
Pardubický	3
Liberecký	2
Karlovarský	1
ČR CELKEM	99

V roce 2021 bylo registrováno **nejvíce nenávistně motivovaných skutků v Praze (53)** a dále pak v kraji Ústeckém (12). **Nejvíce stíhaných osob** u nenávistně motivovaných skutků v roce 2021 bylo evidováno **v Praze (35)** a v Ústeckém kraji (17).

5.4. Trestná činnost motivovaná nenávistí vůči vybraným skupinám

Počty skutků podle obětí (objektu napadení)

Skupina	období 1.1.-30.6.2021	
	registrováno	objasněno
Židé	37	16
Romové	33	20
Muslimové	7	2
Arabové	1	1
LGBT+	11	3
Nestátní neziskové organizace a ochránci lid. práv	3	3

V roce 2021 bylo zaevidováno 37 trestných činů majících antisemitský podtext. Oproti roku 2020 došlo k nárůstu o deset skutků. Trestné činy s antisemitským podtextem v roce 2021 představovaly 34,3 % z celkového počtu trestných činů mající extremistický podtext. V roce 2020 se jednalo 20,1 %.

Ve sledovaném období bylo zaevidováno celkem 33 trestných činů motivovaných nenávistí proti Romům. Jde o nárůst o 14 skutků oproti minulému roku. Tyto trestné činy se v roce 2021 podílely na celkovém počtu trestných činů s extremistickým podtextem 30,6 procentními body.

V roce 2021 Policie ČR zaznamenala **7 trestných činů motivovaných nenávistí k muslimům.** V roce 2020 jich evidovala 9. V roce 2021 Policie ČR evidovala také **jeden trestný čin motivovaný nenávistí k Arabům.** Oproti roku 2020 se jedná o pokles o tři skutky.

Dále bylo registrováno **11 skutků motivovaných nenávistí k LGBT+ komunitě a 3 skutky motivované nenávistí proti zástupcům nestátních neziskových organizací a ochráncům lidských práv.**

5.5. Trestná činnost příslušníků bezpečnostních sborů

Generální inspekce bezpečnostních sborů považuje oblast extremismu za prioritní. V roce 2021 ale nevyšetřovala u bezpečnostních sborů žádný trestný čin s extremistickým či nenávistným podtextem.

5.6. Trestná činnost příslušníků Armády ČR

V roce 2021 Vojské zpravodajství **nezaznamenalo činnost příslušníků resortu obrany extremistické nebo xenofobní povahy.** Projevy extremismu či předsudečné nenávisti proto nijak neovlivnily zabezpečení obranyschopnosti ČR.

Vojská policie **nešetřila ani neprověřovala žádný pozmatek, trestní oznámení nebo podnět** ve věci podezření ze spáchání trestného činu příslušníkem ozbrojených sil na jiném pro jeho rasu, příslušnost k etnické skupině, národnost, politické přesvědčení či vyznání (jednání s tzv. extremistickým podtextem), který by vyžadoval zahájit úkony trestního řízení ve smyslu příslušných ustanovení trestního řádu.

V roce 2021 nedošlo k žádnému propuštění vojáka ze služebního poměru z důvodu podporování, propagování nebo sympatizování s hnutím, které prokazatelně směřuje k potlačování práv a svobod člověka nebo hlásá národnostní, náboženskou anebo rasovou zášť nebo zášť vůči jiné skupině osob [§ 19 odst. 1 písm. m) zákona č. 221/1999 Sb., o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů].

5.7. Soudní statistiky

V roce 2021 odsoudily soudy ČR pravomocně celkem 49.647 osob (v roce 2020 – 48.556, v roce 2019 – 55 594, v roce 2018 – 54.488 osob, v roce 2017 – 55.069, v roce 2016 – 61.399 v roce 2015 – 65.569, v roce 2014 – 72.854, v roce 2013 – 77.976, v roce 2012 – 71.471, v roce 2011 – 70.160) což představuje oproti roku 2020 nárůst o 1 091 osob, tj. o 2,25 %. Z tohoto počtu bylo odsouzeno v roce 2021 celkem **67 osob** s rasovým podtextem. Tento počet představuje pouze 0,135 % z celkového počtu pravomocně odsouzených v tomto roce.

Ve srovnání s rokem 2021 zaznamenáváme **pokles počtu pravomocně odsouzených** za trestný čin spáchaný s rasovým podtextem (o 7 osob, tj. o cca 9,5 %, když v předchozím roce 2020 bylo za tyto delikty odsouzeno celkem 74 osob, v roce 2019 – 49 osob, v roce 2018 – 54 osob, v roce 2017 – 47 osob, v roce 2016 – 77 osob, v roce 2015 – 54 osob, v roce 2014 – 52 osob, v roce 2013 – 71 osob, v roce 2012 – 83 osob, v roce 2011 – 111 osob). Z uvedených údajů je zřejmé, že podíl těchto deliktů na celkovém počtu pravomocně odsouzených v ČR zůstává velmi nízký. V absolutních číslech pak osciluje v posledních letech mezi cca 50 až 100 pachateli.

Pachatelé byli v roce 2021 odsouzeni za tyto trestné činy¹⁰:

Trestný čin	Ustanovení tr. zákoníku (TZ)	Počet osob
		2021, (tr.z.40/2009)
Těžké ublížení na zdraví	§ 145	5
Ublížení na zdraví	§ 146	4
Vydírání	§ 175	1
Porušování domovní svobody	§ 178	8
Poškození cizí věci	§ 228	3
Násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci	§ 352	15
Nebezpečné vyhrožování	§ 353	3
Hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení	§ 355	17
Podněcování nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod	§ 356	5
Výtržnictví	§ 358	33
Schvalování trestného činu	§ 365	2
Založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka	§ 403	10
Projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka	§ 404	16
Popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia	§ 405	2

V roce 2021 byli pachatelé těchto deliktů nejčastěji odsouzeni pro trestný čin výtržnictví podle § 358 TZ – 33 osob. Následují odsouzení pro trestný čin podle § 355 TZ hanobení národa, etnické skupiny, rasy a přesvědčení – celkem 17 osob a projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka podle § 404 TZ – 16 osob.

Za uvedené trestné činy s rasovým podtextem byl 7 osobám uložen nepodmíněný trest odnětí svobody. Z odsouzených osob za trestné činy s rasovým podtextem byly soudy označeny dvě osoby jako recidivisté. Trest odnětí svobody s podmíněčným odkladem jeho výkonu soudy v roce 2021 pravomocně uložily 39 osobám. Trest obecně prospěšných prací byl uložen v 7 případech. Odsouzeno bylo 6 mladistvých pachatelů a 6 žen.

¹⁰ Součet je větší než 64, protože jedna osoba může být (a často také je) odsouzená za více trestných činů.

5.8. Statistiky Nejvyššího státního zastupitelství

Přehled o trestných činech spáchaných z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek v letech 2008–2021

Trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek	Stíháno celkem osob	Obžalováno celkem osob
2008	200 (+41 ZPŘT)	185 (+40 ZPŘT)
2009	194 (+34 ZPŘT)	183 (+32 ZPŘT)
2010	225 (+63 ZPŘT)	213 (+58 ZPŘT)
2011	218 (+66 ZPŘT)	209 (+59 ZPŘT)
2012	224 (+65 ZPŘT)	213 (+61 ZPŘT)
2013	120 (+81 ZPŘT)	115 (+77 ZPŘT)
2014	139 (+45 ZPŘT)	129 (+43 ZPŘT)
2015	130 (+29 ZPŘT)	115 (+22 ZPŘT)
2016	95 (+33 ZPŘT)	92 (+30 ZPŘT)
2017	98 (+31 ZPŘT)	90 (+29 ZPŘT)
2018	144 (+33 ZPŘT)	128 (+31 ZPŘT)
2019	98 (+16 ZPŘT)	89 (+15 ZPŘT)
2020	95 (+29 ZPŘT)	81 (+14 ZPŘT)
2021	86 (+25 ZPŘT)	58 (+14 ZPŘT)

V roce 2021 došlo opětovně k mírnému poklesu počtu stíhaných osob pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávistných pohnutek (celkem 111 stíhaných osob; - 13 oproti roku 2020). Absolutní hodnoty stíhaných osob se tak vrátily k trendu započatému v roce 2016, kdy byl zaznamenán pokles stíhaných a obžalovaných osob za tuto trestnou činnost (s výjimkou v roce 2018). Shodně jako v roce předešlém, byl v roce 2021 zaznamenán pokles počtu obžalovaných osob za tuto trestnou činnost (celkem 72 osob; - 23). V roce 2021 došlo k nejvyššímu rozdílu mezi počtem stíhaných a obžalovaných osob za sledované období. Naopak počty věcí vyřizovaných ve zkráceném přípravném řízení nezaznamenaly v posledních letech významných změn. V roce 2021 se konalo zkrácené přípravné řízení u 25 osob (- 4 oproti roku 2020) a na 14 osob byl podán návrh na potrestání (shodně jako v roce 2020).

V roce 2021 bylo v České republice stíháno celkem 32.916 osob (v případě zkráceného přípravného řízení se jednalo celkem o 31.386 osob). Obžalováno bylo v roce 2021 celkem 28.912 osob (u 29.805 osob byl podán návrh na potrestání). Podíl stíhaných osob (+ zkrácené přípravné řízení) za trestné činy spáchané z rasové, národnostní a jiné nenávistné pohnutky k celkovému počtu stíhaných osob (+ zkrácené přípravné řízení) činil 0,17 %. V případě obžalovaných osob (+ podané návrhy na potrestání) se jednalo o 0,12 %. Podíl trestných činů z nenávisti na celkovém objemu kriminality je tedy stále nízký.

Údaje o počtu stíhaných a obžalovaných osob pro trestné činy spáchané z rasových, národnostních a jiných nenávislných pohnutek v letech 2008–2021

ČR	§ 196/2 tr. zákona § 352/2 tr. zákoníku		§ 196/3 tr. zákona § 352/3 tr. zákoníku		§ 198 tr. zákona § 355 tr. zákoníku		§ 198a tr. zákona § 356 tr. zákoníku		§ 219/2g tr. zákona § 140/3g tr. zákoníku		§ 221/2b tr. zákona § 146/2e tr. zákoníku	
	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.
2008	31	30	0	0	36	35	7	7	1	1	5	5
2009	33	32	6	6	19	19	7	4	0	0	19	19
2010	46	44	40	37	39	38	6	4	0	0	7	7
2011	41	39	38	37	35	35	5	5	1	1	17	16
2012	41	40	29	28	34	31	8	7	0	0	23	22
2013	15	15	5	5	27	25	2	2	0	0	21	21
2014	13	12	3	3	23	18	6	6	2	2	8	8
2015	17	15	5	5	25	24	4	3	0	0	6	5
2016	17	17	19	19	17	17	7	5	0	0	3	3
2017	10	8	3	3	10	9	6	5	0	0	13	12
2018	20	18	11	11	26	23	27	20	0	0	8	8
2019	26	26	8	7	22	19	20	15	0	0	4	4
2020	17	16	6	4	22	18	20	14	0	0	3	3
2021	20	18	7	3	24	20	18	7	0	0	0	0

ČR	§ 222/2b tr. zákona § 145/2f tr. zákoníku		§ 235/2f tr. zákona § 175/2f (g) tr. zákoníku		§ 257/2b tr. zákona § 228/3b tr. zákoníku		§ 260 tr. zákona § 403 tr. zákoníku		§ 261 tr. zákona § 404 tr. zákoníku		§ 261a tr. zákona § 405 tr. zákoníku	
	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.	stíháno	obžal.
2008	9	9	0	0	2	2	29	29	72	61	8	6
2009	21	21	0	0	1	1	25	24	66	60	4	4
2010	1	1	1	0	1	1	39	38	42	40	2	2
2011	0	0	0	0	0	0	15	15	62	57	4	4
2012	2	2	2	2	1	0	27	27	52	49	5	5
2013	3	3	0	0	1	1	18	18	27	24	1	1
2014	3	3	1	1	3	3	15	15	57	53	5	5
2015	2	2	0	0	3	3	8	8	57	47	3	3
2016	1	1	0	0	3	3	0	0	27	26	1	1
2017	1	1	0	0	5	5	2	0	44	43	4	4
2018	1	1	3	3	2	2	6	6	31	28	9	8
2019	1	1	0	0	0	0	0	0	45	42	9	8
2020	2	2	0	0	1	1	2	2	39	35	3	3
2021	1	1	2	2	0	0	6	1	30	28	4	3

Trestný čin **projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka** podle § 404 trestního zákoníku patřil i v roce 2021 k nejčastěji se vyskytujícímu trestnému činu v této kategorii. Přesto oproti roku 2020 byl zaznamenán **pokles** (- 9 stíhaných osob a (- 7) obžalovaných osob. K dalším nejčastěji se vyskytujícím trestným činům v roce 2021 patřil trestný čin **hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob** podle § 355 trestního zákoníku (+2 stíhaných, -2 obžalovaných), trestný čin násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci podle § 352 odst. 2 trestního zákoníku (+3 stíhaných, +2 obžalovaných) a trestný čin **podněcování k nenávisti vůči skupině osob nebo k omezování jejich práv a svobod** podle § 356 trestního zákoníku (-2 stíhaných, -7 obžalovaných).

Obdobná data jako v předchozím roce byla zjištěna u trestného činu **násilí proti skupině obyvatelů a proti jednotlivci** podle § 352 odst. 3 trestního zákoníku (+1 stíhaných, - 1 obžalovaných).

Nárůst v jednotkách byl zaznamenán u trestného činu **založení, podpora a propagace hnutí směřujícího k potlačení práv a svobod člověka** podle § 403 trestního zákoníku (+2 stíhaných, +2 obžalovaných), trestného činu **těžké ublížení na zdraví** podle § 145 odst. 2 písm. f) trestního zákoníku (+1 stíhaných, +1 obžalovaných) a trestného činu **poškození cizí věci** podle § 228 odst. 3 písm. b) trestního zákoníku (+1 stíhaných, +1 obžalovaných).

Naopak **pokles**, byť zcela nepatrný, lze sledovat u trestného činu **popírání, zpochybňování, schvalování a ospravedlňování genocidia** podle § 405 trestního zákoníku (-3 stíhaných, -3 obžalovaných) a ublížení na zdraví podle § 146 odst. 2 písm. e) trestního zákoníku.

V roce 2021 **nebyl nikdo stíhán** pro trestný čin **vydírání** podle § 175 odst. 2 písm. g) trestního zákoníku. Stejně tomu bylo i u trestného činu **vraždy** podle § 140 odst. 3 písm. g) trestního zákoníku.

5.9. Statistiky Probační a mediační služby

Počet případů souvisejících s extremisticky motivovanými trestnými činy dosahuje u Probační a mediační služby dlouhodobě velmi nízké úrovně. V roce 2021 se jednalo v celé ČR o **41 nových případů**. Od roku 2002 se podíl těchto trestných činů pohybuje v rozmezí od 0,2 % do 0,7 % nově evidovaných případů za rok. V roce 2021 tento podíl dosahuje hodnoty 0,2 % ze všech nových případů (20 517 případů). Meziročně se tak podíl případů s extremistickým podtextem snížil o 0,1 procentního bodu.

Počty případů trestné činnosti s extremistickým podtextem v jednotlivých soudních krajích a ČR v letech 2017-2021

Počet případů / Kraj	2017			2018			2019			2020			2021		
	Extremistický podtext	(%)	Celkem	Extremistický podtext	(%)	Celkem	Extremistický podtext	(%)	Celkem	Extremistický podtext	(%)	Celkem	Extremistický podtext	(%)	Celkem
Praha	6	0,2	2514	8	0,3	2564	12	0,5	2463	11	0,5	2338	4	0,2	2139
Středočeský	4	0,1	3112	8	0,3	3008	8	0,2	3298	7	0,2	2903	5	0,2	2673
Jihočeský	4	0,2	1780	1	0,1	1666	2	0,1	1796	4	0,3	1473	0	0,0	1481
Západočeský	4	0,2	2494	10	0,4	2500	8	0,3	2712	12	0,5	2403	3	0,1	2372
Severočeský	9	0,2	4850	12	0,3	4535	13	0,3	4738	8	0,2	4055	11	0,3	3658
Východočeský	7	0,3	2562	3	0,1	2410	5	0,2	2616	9	0,4	2199	2	0,1	1969
Jihomoravský	4	0,1	3955	9	0,2	3638	3	0,1	3549	4	0,1	3117	2	0,1	3066
Severomoravský	7	0,1	5293	9	0,2	4893	7	0,1	5208	15	0,3	4737	17	0,4	4421
ČR	44	0,2	25403	59	0,2	24047	54	0,2	25122	70	0,3	22122	41	0,2	20517

Zdroj dat: Export dat probační rejstřík AIS PMS 12/2021

Pozn.: Uvedené hodnoty jsou očištěny od postoupených spisů mezi jednotlivými kraji a středisky Probační a mediační služby. Za extremistické trestné činy v rámci statistiky Probační a mediační služby označujeme případy, kdy byl evidován v agendě za některý z extremistických trestných činů (§ 352, 355, 356, 401, 402, 403, 404, 405 zákona č. 40/2009 Sb. nebo byl v rámci jiné trestné činnosti zaznamenán extremistický podtext (rasově motivovaný, náboženský, politický, jiný).

Z pohledu struktury trestných činů (v jednom evidovaném případě může být zaznamenáno více trestných činů) tvořili skupinu případů s extremistickým podtextem zejména pachatelé trestného činu násilí proti skupině obyvatel a proti jednotlivci, § 352 zákona č. 40/2009 Sb. (14,4 % TČ) a trestného činu hanobení národa, rasy, etnické nebo jiné skupiny osob, § 355 zákona č. 40/2009 Sb. (14,4 % TČ).

V 9,3 % případů byl zastoupen také trestný čin projev sympatií k hnutí směřujícímu k potlačení práv a svobod člověka, § 404 zákona č. 40/2009 Sb. Trestné činy § 356, § 403 a § 405 zákona č. 40/2009 Sb. se vyskytovaly jen v jednotkách případů. Ostatní trestné činy s extremistickým podtextem (§ 401-402 zákona č. 40/2009 Sb.) se v roce 2021 nevyskytovaly. Extremistický podtext byl také zaznamenán i v souvislosti či v kombinaci s jinými trestnými činy. Nejčastěji byl spojen s trestným činem výtržnictví, § 358 zákona č. 40/2009 Sb. (25,8 % TČ).